

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„OBRTNI VESTNIK“
Izhaja mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu ter
stane celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna šte. Din 2.—

Oficijelno glasilo «Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani» in «Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru» ter slovenskih obrtnih društev v Sloveniji

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.860

XI. letnik.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1928.

Št. 8.

Gospodarska konferenca v Zagrebu.

Na velikonočni ponedeljek se je vršila v Zagrebu konferenca hrvaških gospodarskih krogov, katere se je udeležila tudi vlada po ministrih dr. Antonu Korošču, finančnem ministru dr. Bogdanu Markoviću, železniškem ministru Milosavljeviću, ministru za trgovino in industrijo dr. Mehmedu Spahu, ministru za šume in rudnike Aci Mioviću in ministru za kmetijstvo Svetozaru Stankoviću. Konferenco je priredila Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu.

Slovenski gospodarski krogi o tej konferenci niso bili obveščeni vse dotlej, dokler ni bila neposredno pred konferenco telefonično pozvana Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da naj se konference udeležijo njeni zastopniki. Poseben namen je moralo imeti tudi dejstvo, da je zagrebška zbornica v telefoničnem vabilu imenoma navedla še kakih dvajset gospodov, ki se naj kot zastopniki slovenske trgovine, industrije in obrta udeležijo konference. Ukaz, kdo naj zastopa slovenske gospodarske kroge, je prišel vsekakor iz Beograda, ker zagrebška zbornica, kot gospodarska korporacija, pač ni strankarsko opredeljena in ne more biti zainteresirana na osebah, ki naj se konference udeležijo. Smatrano pa, da zagrebška zbornica ni postopala pravilno, ko je ta ukaz iz Beograda izvršila, ker je tako postopanje žaljivo i za ljubljansko zbornico i za gospodarske kroge v Sloveniji. Na konferenco namreč ni bila vabljen nobena stanovska organizacija iz Slovenije. Nikakor nečemo, da bi kdorkoli ukazoval, kdo naj zastopa gospodarske kroge na konferencah, ki jih skliče kaka gospodarska korporacija! Zagrebške konference zaradi tega ne smatramo za resno, temveč je bila le političen čin vlade, ki je hotela na tako tajinstven način dobiti privoljenje gospodarskih krogov za dalekosežna in važna vprašanja.

Konferenca je imela razpravljati predvsem o inozemskem posojilu, ki ga namerava najeti naša država. Uvodni referat o tem posojilu je podal predsednik Trgovske in obrtniške zbornice g. Arko, na kar je zastopnik ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivan Ogrin podal izjavo v imenu slovenskih gospodarskih krogov. Sledili so nato referati o javni upravi, industriji, trgovini, obrtu, katerega je podal predsednik Saveza hrvatskih obrtnikov g. Milan Ramušćak, o pravni sigurnosti, finančni upravi, gozdni proizvodnji, kmetijstvu, denarstvu, stavbništvu, turizmu, pomorstvu, socialni politiki, prometu in brzojavu ter telefonu.

Popoldne se je vršilo v dvorani borze zborovanje, na katerem je podal reasume dopoldanskih razprav predsednik zagrebške zbornice g. Arko. Govoril je nato finančni minister dr. B. Marković, ki je navajal v svojem govoru namen inozemskega posojila, ki se bo uporabilo predvsem zaboljšanje železniškega prometa.

Kako je uspelo zborovanje? Sledeč vestem dnevnih časopisov je imela konferenca končno le politično obilježje, ker je prišlo do prerekanj in nemirov, kar bi se gotovo ne zgodilo, če bi res gospodarski krogi brez političnih strasti pretresali važna gospodarska vprašanja, ki so bila na dnevnem redu.

Po izjavah merodajnih faktorjev se bo porabilo inozemsko posojilo za gradbo novih železnic. Po programu, ki ga je sestavilo lansko leto prometno ministrstvo, se bodo zgradile in se deloma že grade naslednje železnice: Beograd-Obrenovac, Pazarić-Konjic, Kragujevac-Kraljevo, Krapina-Rogatec, Uvac-Privoj, Prokuplje-Priština, Aleksinac-Soko-

Banja, Bakar-Kraljevica, Trebinje-Nikšić, Beograd-Pančevo, Bihać-Knin, Beograd-Tuzla-Doboj-Sarajevo, Niš-Priština-Peć, Skoplje-Tetovo-Gostivar, Gostivar-Kičevo, Bitolj-Resan-Ohrid, Bitolj-Prilep, Kočevje-Sušačka proga, Št. Janž-Sevnica, Kraljevo-Raška, Raška-Mitrovica, Doboj-Banja Luka, Kičevo-Ohrid, Prilep-Veles, Koprivnica-Varaždin.

Vlada namerava dobiti posojilo v Angliji, in sicer 50 milijonov funtov, kar znaša v naši valuti okrog 15 milijard dinarjev.

Anglija pa ima v naše gospodarstvo najbrž malo zaupanja, ker je stavila ostre, za gospodarske kroge v Jugoslaviji pa naravnost nesprejemljive pogoje. Anglija zahteva namreč, da uredimo vprašanje vojnih dolgov v Angliji. Nadaljnji pogoj je, da srbski trgovci poravnajo v Angliji predvojne dolgove.

Tretji pogoj je, da stabiliziramo dinar, da bo imel stalno vrednost.

Četrti pogoj je, da bo oddajala država večja investicijska dela privatnim angleškim tvrdkam.

Peti pogoj je ustanovitev angleške banke v naši državi, katera naj bi nadzorovala uporabo posojila in tudi ona vse izplačevala.

Šesti pogoj je, da se Anglija vknjiži na državne dohodke iz monopola, železnic, gozdov in neposrednih davkov.

Država namerava zastaviti dohodke iz davka na poslovni promet.

Sleheri obrtnik ve, da je davek na poslovni promet krivičen, da so organizacije, ne le obrtniške, temveč tudi trgovske in industrijske, neštokrat zahtevale, da se ta davek ukine. Namesto da bi vlada ta davek uknila in razbremenila gospodarske kroge, pa bo davek zastavila za angleško posojilo. Pogoj, ki jih stavi Anglija, bodo imeli za posledico še težje obdavčitev naroda.

Pod pogoji, pod katerimi sklepa država posojilo, bi morali biti gospodarski krogi enodušno proti najetju takega posojila, pa naj ga potem najema kakršnakoli vlada. Čudimo se, da se najdejo ugledni predstavniki gospodarskih krogov, ki se za tako posojilo zavzemajo.

Zagrebška konferenca bi morala povedati gospodom ministrom, da zahteva narod razbremenitev, ne pa nove davke.

Slovenski gospodarski krogi niso še prišli do besede. Slišali bi pa radi tudi izjave merodajnih gospodarskih organizacij v Sloveniji!

Uslužbeni davek.

Ročni delavci so plačevali doslej 33%ni davek na ročno delo. Od 1. aprila t. l. dalje pa bodo plačevali delavci davek po novem davčnem zakonu, ki je stopil v veljavo 8. februarja 1928.

Uslužbeni davek plačuje vsak delavec ali uslužbenec ne glede na to ali je delo trajno ali pa samo prehodnega značaja.

Za dohodke, zavezane temu davku, se smatrajo zlasti: plače, mezde, doklade na plače, nagrade itd.

Davek se odmerja po znesku mesečnega, tedenskega, odnosno dnevnega ponavljajočega se dohodka, zmanjšanega za znesek zakonskega odbitka.

Če dohodek ni določen po času (akordna plača, plača od kosa in podobno), se določi dohodek po znesku, ki bi spadal povprečno ali spada običajno na dan, teden ali mesec.

Ko se izračunava davku zavezani dohodek od ponavljajočih se prejemkov in koristi, med katere se štejejo vsi ponavljajoči se prejemki in vse ponavljajoče se koristi, kar jih je kakorkoli ugotovljenih, se odbije:

Če dohodek ne preseže 4000 Din na mesec (960 Din na teden, 160 Din na dan) — 400 Din na mesec (120 Din na teden in 16 Din na dan) in za vsakega otroka po 100 Din na mesec (25 Din na teden, 4 Din na dan).

Za tedenski dohodek, zmanjšan za zakonski odbitek, znaša davek:

Stopnja	Dohodek Din		Davek Din	Stopnja	Dohodek Din		Davek Din
	od	do			od	do	
1.	48	72	1.—	56.	1345	1368	92.—
2.	72	96	1'50	57.	1369	1392	94.—
3.	96	120	2.—	58.	1393	1416	96.—
4.	120	144	2'50	59.	1417	1440	98.—
5.	144	168	3.—	60.	1441	1464	101.—
6.	168	192	4.—	61.	1465	1488	103.—
7.	192	216	4'50	62.	1489	1512	106.—
8.	216	240	5'50	63.	1513	1636	108.—
9.	240	264	6'50	64.	1537	1560	111.—
10.	264	288	7'50	65.	1561	1584	113.—
11.	288	312	8'50	66.	1585	1608	116.—
12.	312	336	9'50	67.	1609	1632	118.—
13.	336	360	10'50	68.	1633	1656	121.—
14.	360	384	11'50	69.	1657	1680	123.—
15.	384	408	12'50	70.	1681	1704	126.—
16.	408	432	14.—	71.	1705	1728	129.—
17.	432	456	15.—	72.	1729	1752	131'50
18.	456	480	16.—	73.	1753	1776	134.—
19.	480	504	18.—	74.	1777	1800	137.—
20.	504	528	19.—	75.	1801	1824	139.—
21.	528	552	20'50	76.	1825	1848	142.—
22.	552	576	22.—	77.	1849	1872	145.—
23.	576	600	23'50	78.	1873	1896	148.—
24.	600	624	25.—	79.	1897	1920	151.—
25.	624	648	27.—	80.	1921	1944	154.—
26.	648	672	28'50	81.	1945	1968	156.—
27.	672	696	30.—	82.	1969	1992	159.—
28.	696	720	32.—	83.	1993	2016	162.—
29.	720	744	34'50	84.	2017	2040	165.—
30.	744	768	36.—	85.	2041	2064	168.—
31.	768	792	38.—	86.	2065	2088	171.—
32.	792	816	40.—	87.	2089	2112	174.—
33.	816	840	42'50	88.	2113	2136	177.—
34.	840	864	44.—	89.	2137	2160	180.—
35.	864	888	46.—	90.	2161	2184	183.—
36.	888	912	48.—	91.	2185	2208	186.—
37.	912	936	50.—	92.	2009	2232	190.—
38.	936	960	52.—	93.	2233	2256	193.—
39.	960	984	55.—	94.	2257	2280	196.—
40.	984	1008	57.—	95.	2281	2304	199.—
41.	1008	1032	59.—	96.	2305	2328	202.—
42.	1032	1056	62.—	97.	2329	2352	205.—
43.	1056	1080	64.—	98.	2353	2376	209.—
44.	1080	1104	66.—	99.	2377	2400	212.—
45.	1104	1128	68.—	100.	2401	2424	216.—
46.	1128	1152	70.—	101.	2425	2448	219.—
47.	1152	1176	72.—	102.	2449	2472	222.—
48.	1176	1200	74.—	103.	2473	2496	224.—
49.	1200	1224	76.—	104.	2497	2520	226.—
50.	1224	1248	78.—	preko	2520	2640	10 %
51.	1248	1272	80.—	preko	2640	2880	11 %
52.	1272	1296	83.—	preko	2880	3120	12 %
53.	1296	1320	85.—	preko	3120	3600	13 %
54.	1320	1344	87.—	preko	3600	4320	14 %
55.	1344		89.—	preko	4320		15 %

Vsakdo, ki je podvržen uslužbenskemu davku, mora nabaviti ne glede na višino dohodkov pred početkom koledarskega leta, vsekakor pa pred vstopom v službo, od svojega občinskega urada davčno knjižico, v katero vpiše občina njegovo ime kakor tudi imena in leta starosti otrok.

Knjižice izdaja občinsko oblastvo za nabavno ceno brez druge odškodnine. Davčno knjižico sme izdati tudi vsako davčno oblastvo prve stopnje.

V to knjižico vpiše delodajalec vsa izplačila in vse koristi v denarni vrednosti ob vsakem izplačnem roku kakor tudi odtegljaj davka ter potrdi njegovo točnost s svojeročnim podpisom.

Odtegnjeni in predpisani davek mora vplačati tekom vsakega meseca vsak delodajalec pri pristojni državni blagajni (davkariji) po seznamu vseh nameščenih in zaposlenih uslužbencev in delavcev najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca.

Davčna oblastva kakor tudi organi finančne kontrole preizkušajo občasnno s pregledovanjem dotičnih poslovnih knjig, plačilnih seznamov in davčnih knjižic, ali delodajalec odteza davek, ali ga pravočasno polagajo državni blagajni. V vsem času zaposlovanja mora delodajalec davčne knjižice hraniti ter jih pokazati na zahtevo kontrolnih organov.

Vse spore med delodajaleci in njih nameščenimi glede davčnih odtegljajev rešuje davčno oblastvo prve stopnje; pritožbe zoper te rešitve, ki se morajo vložiti v 15 dneh po vročitvi, pa rešuje pristojno davčno oblastvo druge stopnje.

* * *

Uslužbenski davek je jako važen tudi za obrtnike, ki morajo odtegovati davek svojim pomožnim močem.

Obrtniki, ki bi potrebovali kakih pojasnil k temu davku, naj se obrnejo na pristojne zveze obrtnih zadrug.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v II. četrtletju 1928.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

I. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. maja 1928. dospo v plačilo neposredni davki za II. četrtletje 1928. Ako se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti, se z zamudnimi obrestmi vred prisilno izterjajo.

II. Posebna pridobnina.

Podjetja, ki javno polagajo račune, so dolžna vsako leto tekom 14 dni po odobritvi računskega zaključka, a najkasneje do dne 30. junija predložiti napoved za odmero posebne pridobnine.

III. Davek na poslovni promet.

Davkoplačevalci, ki vodijo knjigo opravljenega prometa, to je oni, katerih promet je v letu 1927. presegel vsoto 360.000 Din, so dolžni do 30. aprila 1928. odpremiti s posebno prijavo davek od prometa, opravljenega v I. četrtletju 1928.

Ostali davkoplačevalci, to je oni, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, plačajo istočasno z drugimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet za leto 1928. eventualno v izmeri predpisa za leto 1927., ako za tekoče leto še ni odmerjen.

IV. Davek na zaslužek telesnih delavcev in na službene prejemke privatnih nameščenecov.

Od delavcev in nameščenecov v I. četrtletju 1928. pobrane zneske navedenih davkov je s posebnimi izkazi odpremiti pristojnemu davčnemu uradu do dne 14. aprila 1928.

V. Uslužbenski davek.

Namesto davka na zaslužek telesnih delavcev in na službene prejemke privatnih nameščenecov so službodajalci od dne 1. aprila dalje dolžni pobirati uslužbenski davek po novem davčnem zakonu. Vsi nameščenici in delavci si morajo takoj nabaviti davčne knjižice, v katero službodajalec vpisuje izplačila mezde in zaslužka ter pobrane davčne zneske.

Odtegnjene in predpisane davčne zneske mora vplačati tekom vsakega meseca vsak delodajalec pri pristojnem davčnem uradu s seznamom vseh nameščenih in zaposlenih uslužbencev in delavcev najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca, to je prvič do dne 15. maja 1928.

VI. Taksa na kupone ali dividende in na tantijeme.

Od kuponov ali dividend in od tantijem se plačuje po pripombi 5. k tarifni postavki 10. taksa 1 %. Takso je položiti pri davčnem uradu v 15 dneh po odobritvi bilance.

VII. Dopolnilna prenosna taksa.

Drugi obrok dopolnilne prenosne takse, ako presega letni predpis znesek 500 Din, je plačati od dne 1. do vštete dne 15. aprila t. l.

Kaj bo s podružnico državne obrtne banke v Ljubljani?

Mnogo je pričakovalo slovensko obrtništvo od ustanovitve Državne obrtne banke! To pričakovanje je bilo upravičeno, saj se je na ustanovni skupščini banke sklenilo, da se takoj za otvoritvijo glavne podružnice v Zagrebu otvori podružnica v Ljubljani. Slovenski obrtnik pa je že vaju razočaran in nismo se posebno čudili, ko smo pričeli dobivati iz Beograda izgovore, da čas za ustanovitev podružnice ni ugoden, da mora pred ustanovitvijo te podružnice pokazati uspehe glavna podružnica v Zagrebu, da obstoja bojazen, da bo podružnica pasivna itd. Banka je pričela tudi s kreditiranjem Slovenije potom centrale v Beogradu, s čimur je hotela morda paralizirati zahtevo po podružnici v Ljubljani.

Toda Slovenija se s tem ni in ne bo zadovoljila! Sklep ustanovne skupščine je, da se takoj po otvoritvi podružnice v Zagrebu otvori podružnica v Ljubljani in le ta sklep delničarjev je za Slovenijo merodajen, drugi ukrepi in izgovori centrale pa za nas ne veljajo!

Sedanje kreditiranje potom centrale je za Slovenijo neprikladno. Koliko je treba pisarjenja, potov in stroškov, ko bi se vse te formalnosti lahko izvršile v podružnici, ki bi si s kulantnim poslovanjem baš v Sloveniji pridobila lahko mnogobrojno in dobro klijentelo.

Že več nego leto dni traja borba za podružnico v Ljubljani in tega mora biti konec. Naj centrala pove, ali misli izvesti sklep ustanovnega obnega zbora ali pa naj odkrito pove, da banka za Slovenijo ni ustanovljena in da črpa slovenski obrtnik kredite pri njej lahko le potom centrale!

Dne 25. marca t. l. se je vršil v Beogradu prvi redni občni zbor banke, katerega sta se iz Slovenije udeležila upravni svetnik banke g. Engelbert Franchetti in načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Josip Rebeček. Ob tej priliki je gospod Josip Rebeček ponovno posredoval zaradi ustanovitve podružnice, naletel pa je na iste izgovore, kakor jih je centrala dajala že ves čas od svoje ustanovitve.

Iz poročila upravnega odbora banke o delovanju v letu 1927. sledi, da so vplačali delničarji do 31. decembra 1927. na osnovno glavnico 16.580.614 dinarjev 40 par, država pa 8.500.000 Din.

Kreditov je izplačala banka v letu 1927. na 3618 prošelj 36.930.100 Din. Izmed na obrtnike podeljene kredite odpade na Srbijo 9.259.500 Din, Južno Srbijo in Črno goro 9.259.500 Din, Bosno in Hercegovino 1.758.000 Din, Vojvodino in Srem 2.814.500 Din in na Slovenijo 11.000 Din. Glavna podružnica v Zagrebu pa je izplačala kreditov za 5.500.000 Din. Če tedaj primerjamo, da so pokrajine, spadajoče pod centralo, in to Srbija, Južna Srbija in Črna gora, Bosna in Hercegovina, Vojvodina in Srem ter Slovenija prejele 19.457.000 Din, Hrvatska, Slavonija, Medjimurje, banjaluška in bihaška oblast v Bosni in Dalmacija pa 5.500.000 dinarjev, ter da so prejele od celokupne vsote podeljenih kreditov 18.319.000 Din samo Srbija in Južna Srbija ter Črna gora, tedaj se nam vsiljuje pri teh številkah vprašanje, je-li se obrtništvo v Srbiji s a m o poslužuje v toliki meri kreditov, ali pa je banka vodila za Srbijo posebno kreditno politiko. Če je namreč banka kreditirala obrtništvo v južnih krajih 18.319.000 Din, tedaj bi vsekakor tudi slovensko obrtništvo zaslužilo toliko zaupanja, da bi se Sloveniji poverila podružnica in se ji dala možnost, da bi se tudi naše obrtništvo v toliki meri posluževalo ugodnosti, ki jih banka nudi.

Centrala v Beogradu se boji, da bi podružnica v Ljubljani ne imela toliko prometa, da bi krila svoje režijske stroške. Toda Slovenci smo skromni in vsako delo pričnemo na trdni podlagi. Ni potreba, da bi bila podružnica luksuriozna, nihče ne pričakuje od nje osebnih koristi, glavno je, da bo ustrezala svojemu namenu in pomagala malemu obrtniku. V Sloveniji obstoja okrog 150 zadrug in vse te zadruge bi se prizadevale, da dvignejo podružnico. Lahko rečemo, da bi imela Slovenija sama do 100 cenzurnih odborov in ravno toliko mest, ki bi delavnost podružnice podpirala. Razlogi, da tega zanimanja danes ni, so, kar se Državne obrtne banke tiče, morda neosnovani, toda politične prilike so ravno našega malega človeka dokaj odtujile od ustanov v naši prestolici. Žal, da je tako!

Državna obrtna banka je velik pripomoček v obrtniškem pokretu. In kakor želimo v obrtniškem pokretu, da smo bratje med seboj, da odstranimo

predsodke, ki nas ovirajo, da ustvarimo močno, solidarno obrtniško organizacijo, tako iskreno tudi želimo prosep tega obrtniškega denarnega zavoda, ki naj bo potom podružnice v Ljubljani tudi naš.

Centrala v Beogradu naj bo uvidevnejša in prepričani smo, da ji Slovenija ne bo kvarila ugleda in uspeha, če bo revidirala svoje dosedanje stališče.

Stanovanjsko vprašanje.

Že opetovano smo iznesli na tem mestu jasno in odločno naše stališče napram temu vprašanju. Ker se pa v poslednjem času vnovič hoče ustvariti novo ozračje v prilog slojem, katerim je stanovanjska zaščita baš dobro došla, smatramo potrebno, izjaviti našo končno besedo.

Prva sta bila obrtnik in trgovec, katerih spremenjeni stanovanjski zakon ni popolnoma nič vpošteval. Nezaščiteni so obrtni lokali in nezaščiteno je obrtnikovo stanovanje. Vsa leta se ni vpoštevalo naših prizivov in bili smo odvisni le od dobre volje hišnega posestnika, da nas je še gledal v svojem posloju in da je z najemnino vsaj po večini zmerno in zmagljivo nastopal.

Tudi vse nadaljnje spremembe stanovanjskega zakona niso vpoštevale obrtnika in trgovca, tako da sta bila ona edina, ki sta se tudi resnično povsem prilagodila novemu položaju v tem vprašanju. Za nas torej ne obstoja več stanovanjski zakon! Ta prehod je bil sicer težak, a vendar zmagljiv, in prepričani smo, da se ga tudi večina še sedaj zaščitenih stanovanjskih najemnikov ne boji toliko kakor se demagoško piše in razpravlja o njem. Priznati moramo, da so si ga vzele v svoj zakup najbolj one stranice našega javnega življenja, katere hočejo le v neslogi in sovražstvu kovati svoj politični kapital. Ne verjamemo na velik uspeh, temveč smatramo za povsem pogrešno, da se hoče masa na tak način razvneti njim v prilog, a v škodo celokupnega državljanstva.

Kdaj bi že bila rešena vsa stanovanjska mizerija, ako bi ne bil stanovanjski zakon mnogim le v potuho. Zaposleno bi bilo tudi naše delavstvo, ker bi bil marsikdo, ki še danes mirno ždi pod stanovanjsko zaščito, prisiljen, da si postavi svoj lastni dom. Brezposelnost ne bi bila tolika in tudi najemnine se ne bi povišale, zbog večje konkurence prostih stanovanj, v neznosljivost, kar si seveda danes lahko privoščijo marsikateri hišni posestnik.

Treznost in stvarna uvidevnost vseh poklicanih faktorjev naj prevladuje pri vsem tem. Smelo trdimo, da onega «velikega potresa», ki so ga z bombastičnim pompom obetali za prvi maj, nikdar ne bi bilo. Če bi se ga pa le izzvalo, ga pa ne bo izzval hišni lastnik in tudi ne najemnik. Do čim skorajšnje ukinitve mora priti, kajti večno podaljševanje zakona ni nikomur v trajno korist. Najemnik mora živeti v neprestanih skrbah za stanovanje, hišni lastnik pa neupravičeno trpi na škodi svoje lastnine, do katere ima le on pravico. Delavec in obrtnik sta pa prikrajšana na svoji produktivni sili.

Mirna zavest nas navdaja, da je tudi ves obrtniški stan na naši strani in da je njega edina želja: Pravična in poštena čimprejšnja ukinitve stanovanjskega zakona!

Stanovanjska svoboda znači naš razvoj in našo vsestransko zaposlitev!

Praznik slovenskega obrtništva.

Na slavnostnem zborovanju ob priliki proslave 25letnice Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani dne 19. marca t. l. je imel g. dr. Fran Windischer izredno lep, značilen govor, ki ga v celoti objavljamo:

«Mnogobrojna slovenska gospodarska družina praznuje danes na dan sv. Jožefa, starega patrona naše zemlje in spoštovanega zaščitnika poštenega rokodelskega stanu, vesel in znamenit praznik. Lep spomin obhaja te dni naše slovensko obrtništvo na one dneve pred 25 leti, ko so dalekovidni vodniki obrtniškega stanu povili organizatorne edinice, posamezne rokodelske zadruge v višjo enoto v Zvezo obrtnih zadrug. Modro je, ozreti se ob srebrnem jubileju nazaj, da vidimo v tem 25letnem razdobju opravljeno nemalo trdo delo, pa se pri tem zrelišču obodrimo in osrčimo za novo premišljeno delo vse do zlatega jubileja ponosne 50letnice. Vse veje slovenske gospodarske družine, bližnji in daljni sorodniki se vesele današnjega spominskega slavlja našega obrtniškega stanu in mu prinašajo, veseleč se tega skupnega gospodar-

skega praznika, svoje prisrčne in radostne čestitke. Kot predsedniku matice slovenske trgovske organizacije, Trgovskega društva «Merkur» za Slovenijo v Ljubljani, mi je čast in srčna potreba izrekati svojo radost ob lepih uspehih in ob čvrstem napredku našega obrtniškega stanu tekom 25letnega delovanja Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Prijatelj ideje gospodarskega solidarizma se slovenski trgovec veseli živahnega in smotrenega dela v Zvezi obrtnih zadrug in njenih članic ter iskreno želi, da bi se dobri odnosi med obrtnimi in trgovskimi organizacijami obdržali tudi v prihodnosti, zakaj pri nas Slovincih je dandanes v važnih vprašanjih gospodarske politike potrebna prav posebna složnost in edinstvo med trgovskimi in obrtniški gospodari.

Dovolite mi, spoštovana gospoda, da ob tej priliki kot iskreni prijatelj našega obrtniškega stanu, ki je po mojem trdnem prepričanju odločilne važnosti za ves bodoči razvoj naše samostojnosti v produktivnem delu, izrečem še te-le besede: Naše obrtniške organizacije se morajo držati v svojem delu kot zvestega vodila načela, da so stanovske, strokovne in gospodarske družbe in da hočejo take in samo take ostati tudi v bodočnosti. V obrtniških organizacijah je treba gojiti zmisel in razumevanje za pridno vsakdanje delo, za varčnost, treznost in za trajno prizadevanje po strokovnem izpopolnjevanju in dovrševanju. Skrbno pozornost je treba posvečati dobri vzgoji našega obrtnega podmladka in dobremu razmerju do obrtniških sodelavcev in pomočnikov ter brižno gojiti razum za pravi gospodarski napredek. Obrtniške organizacije morajo z vso čuječnostjo negovati spoštovanje do obrtniškega stanu. Obrtniške organizacije naj širijo duh prave stanovske zavednosti in krepe zdrav stanovski ponos. Kakor je nepogrešna v gospodarskem tveganju pridobitnosti in gospodarja žene korist, mora biti vendar cilj in smoter vsega gospodarskega prizadevanja in hotenja blaginja domovine. Ob takih vodilih in načelih bomo imeli pri nas dobre, večje in razumne obrtne gospodarje, ki bodo ponos svojega stanu in vseh Slovencev. Imeli bomo potem pravico, pokazati se tudi drugim in reči: Pridite in pogledite! Slovenski obrtniki so iz skromnih in pohlevnih začetkov v kratkem razdobju lepo napredovali, prišli so naprej in hočejo naprej. Na tej pravi poti: Bog in sreča z njimi!

Občni zbor Obrtne banke v Ljubljani.

Dne 27. marca se je vršil ob zadovoljivi udeležbi v mali dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani VII. redni občni zbor Obrtne banke v Ljubljani.

Zborovanje je otvoril predsednik zavoda g. Fran Kavčič s pozdravom in nagovorom ter je v kratkih, jedrnatih besedah očrtal poslovanje banke, ki je tudi v prošlem letu dosegla prav lepe rezultate in stala predvsem ob strani slovenskemu obrtništvu s potrebnimi krediti.

Da razumeva Obrtna banka svojo nalogo, služiti v procvit obrtništvu in podpirati obrtne institucije, je razvidno iz soglasnega in z odobravanjem sprejetega predloga g. Engelberta Franchettija, podpredsednika Obrtne banke, glasom katerega se je sklenilo, določiti od vsakoletnega čistega dobička 5000 Din, ki se uporabijo izključno v svrhu nagrad obrtnim vajencem in vajenkam, ki dovrše z odličnim uspehom pouk v obrtno-nadaljevalnih šolah in izpit pri zadružni izpraševalni komisiji. Od vsote 5000 Din se porabi 2500 Din za 25 nagrad po 100 Din za napravljene izpite z odličnim uspehom in 2500 Din za 50 nagrad za napravljene izpite s prav dobrim uspehom. Omenjene nagrade bodo obstojale v obliki vložnih knjižic Obrtne banke, obrestovale se bodo s 7 % ter se morejo dvigniti po enem letu od dneva izročitve, s čimur se hoče doseči namen, navajati mladino k varčnosti. Nagrade se bodo podeljevale v sporazumu z Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani posameznim obrtniškim zadrugam v vsej Sloveniji ter bo tozadevno prevzela Zveza obrtnih zadrug vsa pripravljala dela, da stopi v stik z merodajnimi faktorji. Nadalje se je tudi sklenilo, da se ostanek, če bi se iz kateregakoli vzroka vsakoletna določena vsota ne mogla porabiti, naloži v poseben fond Obrtne banke, ki bo služil v namen, da dobe oni pomočniki ali samostojni obrtniki, ki bi se radi v inozemstvu temeljito izobrazili in porabili to izobrazbo za pouk obrtništvu v domačem kraju, primerno stipendijo. Predsednik Zveze obrtnih zadrug g. Josip Rebek se

je kar najtopleje zahvalil za na tak lep način izraženo zanimanje za obrtniški naraščaj.

K sklepu uspelega zborovanja je povzel besedo prvi podpredsednik zavoda g. Hanuš Krofta, ki je v jedrnatih besedah izvajal, da so obrtniki prvotno gojili velike nade na otvoritev podružnice Državne zanatske banke. Obrtna banka sama je tej otvoritvi od vsega početka stala simpatično nasproti in je nesebično in vztrajno v kooperaciji z Zvezo obrtnih zadrug podpirala subskripcijo delnic v Sloveniji. Žalibog pa je naše obrtništvu kmalu prišlo do prepričanja, da tako otvoritev podružnice Zanatske banke kakor tudi podružnice Državne hipotekarne banke obrtniškem stanu ni prinesla onih olajšav, ki so se pričakovale. Zaradi tega dejstva bodo obrtniki kakor doslej tudi nadalje navezani na svoj lastni zavod Obrtno banko v Ljubljani. Onim obrtnikom, ki do sedaj še ne stojijo v krogu delničarjev, vlagateljev in klientov Obrtne banke, je treba povedati, da naj pridejo in sodelujejo pri zavodu, ki ima že sedaj zaupanje dobrega dela najboljših obrtniških slojev. Zavod sam ne gleda na lukrativen dobiček, ampak na to, da pomore obrtniškem stanu, zaradi česar je pričakovati, da se ga bo obrtništvu oklenilo z vso ljubeznijo, zlasti še, ker se v zavodu ne pozna nobenega strankarstva in nam je dobro došel vsak, ki hoče pošteno služiti solidnim namenom zavoda. — Ta izvajanja je sprejel občni zbor z odobravanjem na znanje, na kar je g. predsednik zaključil uspešno zborovanje.

Zaradi pomanjkanja prostora ne priobčujemo celotne bilance, ampak navajamo le dejstvo, da je v preteklem poslovnem letu zavod imel 79 milijonov več prometa kakor v prejšnjem poslovnem letu. Pri delniški glavnici 2.000.000 Din in okroglo 500.000 Din rezerv izkazuje zavod 110.514 Din 18 p čistega dobička, iz katerega se bo delničarjem izplačala 5% na dividenda, ostanek pa porabil za dotacijo rezervnemu fondu. Izgledi zavoda za bodoče leto so kar najboljši, zato ga našemu obrtništvu toplo priporočamo.

Vplivi na motorni pogon.

(Piše —x.)

V člankih «Raba električne sile v obrtu», katere je priobčil «Obrtni Vestnik» v svojih številkah v preteklem letu, je bilo govora tudi o gonilnih kolesih. Iz prakse mi je znano, da mnogi obrtniki niso zadostno poučeni o učinku velikih in malih jermenic. Gotovo je marsikateri obrtnik zapazil pri nakupu elektromotorja, da je ponudnik motorja poudarjal, da se more izvoliti dvoje jermenic na motorju, eno večjo ali eno manjšo. Mogoče, da ga je to dovedlo do misli, zakaj-li ponudnik izrecno navaja dvoje jermenic s številkami omejene velikosti. Ob potrebi pa o tem več ne preiščuje ter si po lastnem preudarku nabavi na motor jermenico, ki mu glede hitrosti ravno ugaja. Jako radi se tu pripete napačni pogoni s preveliko ali pa s premajhno jermenico.

Pri mali jermenici je ploskev, katero pas objema (ploskev drgnjenja), mala; pas pa je treba v tem primeru močno napeti, sicer spodrukuje. To pa zopet povzroča veliko obtežbo ležajev, ki se radi grejejo. Čim večji je premer manjšega kolesa, toliko-boljši je pogon. Saj je za prenos energije potrebna sila na obodu kolesa tem manjša, čim večje je kolo.

Učinek, recimo moč motorja, se pojavlja na obodu kolesa kot potezna sila in hitrost. Krepkost potezne sile se ravna po moči (učinku) motorja, po okretajih (hitrosti) in po premeru kolesa. Za vsak stroj je produkt potezne sile in polmera kolesa gotova določena količina, katero zovemo vrtilni moment in ga izražamo v kilogrammetrih. Vzemimo, da je teža na obodu kolesa P v kg in polmer kolesa R v metrih, potem je vrtilni moment $M = P \times R$ mkg. Pri motorjih izračunamo vrtilni moment M po formuli $M = 716 \times \frac{ks}{n}$. Ks pomeni učinek v konjskih silah in n hitrost motorja na minute pri tem učinku. Tako se izračuna, da vleče motor 4 ks pri 1400 okretajih na minuto 2 meterkilograma na obodu kolesa, kot sta določena v tovarni. Ni tedaj vseeno, kake velikosti kolo se na osi motorja nahaja. S premajhnim kolesom preobtežite ležaje, s prevelikim pa zmanjšate odporno silo motorja (hitrost pade). Tovarne torej predpisujejo največji in najmanjši premer jermenice za motorje.

Pri motorju za ½ ks in 1500 okretajev sme biti najmanjši premer jermenice 50 mm in največji 230 mm. Pri istem motorju in 1000 okretajih je najmanjši premer 60 mm, največji pa 345 mm. Motor

5 ks in 750 okretajev sme imeti 145 mm najmanjši in 730 mm največji premer. Pri 1500 okretajih pa sme imeti isti motor 110 mm najmanjši in 315 največji premer. Ako želite brezhibni pogon, se je treba o teh razmerjih informirati. Istotako ni vseeno, kako razdaljo vzamete med osmi. Normalna razdalja med osmi zavisi od premera jermenic in od širine pasu (jermena). Ako je n. pr. razlika med premeri gonilnega in gonjenega kolesa 40 mm in širina jermena 6 mm, je normalna razdalja med osmi 3-1 m. Čim širši je pas, tem večja je normalna razdalja, in čim večja je razlika velikosti jermenic pri isti širini pasu, tem večja je normalna razdalja. Pri velikih razdaljah so vrvi konopnine ali žične vrvi na mestu.

Mnogi motorski pogoni, bodisi glede porabe toka, kot glede na trajnost pasov, ležajev, samo zaradi tega nepovoljno delujejo, ker se zgoraj imenovana načela ne upoštevajo.

Iz organizacij.

V podporni fond Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, pasarjev in graverjev v Ljubljani je daroval g. Fr. P. Zajec, urar in optik v Ljubljani, povodom svoje 50letnice znesek 200 Din. Za ta velikodušni dar se zadruga odličnemu članu in požrtvovalnemu odborniku ter vnetemu pospeševalju zadružnega podpornega fonda najtopleje zahvaljuje. O d b o r.

Poročilo o rednem obnem zboru Zadruga urarjev, optikov, pasarjev in graverjev za ljubljansko oblast v Ljubljani. (Nadaljevanje.) Zadruga je napravila v preteklem letu 9 ovadb proti šušmarjem, t. j. osebam, ki niso upravičene izvrševati kakega obrta, bodisi da niso obrta izučene ali pa da nimajo za to oblastnega dovoljenja. Veliko izmed teh imajo druge službe in poklice in jim je šušmarstvo le postranski zaslužek. Šušmarstvo se razvija vedno bolj kljub temu, da se proti temu škodljivcu obrta bore vse zadruga. Kakor je videti, tudi ni koristil v tem oziru protestni shod Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, ki se je vršil leta 1926. proti šušmarstvu, in tozadevne resolucije na vlado in velikega župana. Obrtne oblasti ne podpirajo zadruga v teh primerih tako, kakor bi to morale storiti. Neki sreski poglavar ni kaznoval šušmarja, dasi mu je bilo dokazano, da izvršuje deloma urarski obrt in je morala zadruga dotični spis odstopiti Zvezi obrtnih zadrug, da zadevo naznani višji inštanci. Pa kaj pomaga, če je tak šušmar tudi kaznovan? Kolika pa je ta kazen? Denarna globa kakih 50 Din in ravno toliko kazenska taksa. Za tako malenkost se noben šušmar ne zmeni. Bolje je plačati, recimo vsaka tri leta tako globo, kakor pa ves ta čas plačevati visoke davke in druge izdatke, pristojbine itd. ter imeti poleg tega vedno sitnosti z oblastmi, zadrugami, davkarijo itd. Radovedni smo, kaj bi nastalo iz tega, če bi vsi obrtniki oddali obrtne liste nazaj ter začeli šušmariti. Po zgledu drugih bi vsekakor bolj izhajali. Gospodje člani se prosijo, naj imajo na šušmarstvo posebno pažnjo in zadrugi naznanijo vsak primer s konkretnimi predlogi. Začetek boja ne smemo opustiti in boriti se moramo proti temu zlu do konca. — Kontrola dragocenih kovin v Ljubljani se je naprosila, da se opusti punciranje zlatih, belozlatih in srebrnih čipk, uvoženih iz inozemstva. — Zadruga se je vposlal osnutek uredbe o nadzoru v kontroli dragocenih kovin, da ga prouči in stavi eventualne spremembne predloge. V ta namen je bil določen poseben odsek. Za naše obrte važne spremembne predloge je zadruga poročala Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. — Zadruga je sklenila, stopiti v stik z drugimi zadrugami naših obrtov v naši državi, da bi v medsebojnem sporazumu in izražanju naših teženj in zahtev skupno delovali za naše interese, kar bi se v skupnosti veliko lažje doseglo. Obrnila se je v ta namen z obširnimi in programitičnimi dopisi na Saveze v Zagrebu, Novem Sadu in Beogradu ter naprosila, da bi se v ta namen vršila na poljubnem mestu seja delegatov. Poročati moram žalostno dejstvo, da se saveza iz Beograda in Novega Sada nista niti odzvala temu našemu pozivu, dočim se je savez v Zagrebu radevolje odzval našemu vabilu z izjavo, da je pripravljen za medsebojno delovanje, da pa ima sekcija včlanjene le urarje in draguljarje. Stručni sekciji urata i draguljarja v Zagrebu se je nato predlagalo, naj vzame pod svoje okrilje razen urarjev tudi zlatarje, optike, graverje in pasarje, enako naši zadrugi, na kar bi bilo umestno sklicati nekak sestanek ali konferenco vseh teh obrtov, na kateri bi se potem pretresale in reševale naše stanovske težnje in zahteve. Na tej konferenci naj bi

bilo tudi na dnevnem redu koncesijoniranja našega obrta. Žalibog, da od takrat tudi iz Zagreba ni nobene vesti in se homo morali boriti Slovenci sami, ker nam poizkus združenja z brati Hrvati in Srbi pri najboljši volji ni uspel. — Na Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani je zadruga napravila vlogo in stavila predloge za izpremembo pravilnika za vajeniške preizkušnje. Po tem predlogu bi se moral vsak vajenec v zadnjem četrtletju učne dobe podvreči preizkušnji. Pred z vsaj zadovoljivim uspehom prestano preizkušnjo se ne bi smel noben vajenec oprostiti učne dobe. Če ne bi preizkušnje zadovoljivo napravil, naj bi se mu učna doba primerno podaljšala. — Dne 8. novembra 1927. se je vršil v posloplju državne realke sestanek, oziroma poučni večer vseh v Ljubljani se nahajajočih vajencev v zmislu lanskega občnega zbora. Uspeh je bil zelo dober. Sestanka so se udeležili razen treh vsi vajenci, več odbornikov in nekoliko članov. Predaval je načelnik g. Milko Krapež o temi obrtnega naraščanja. Žal, da se takim predavanjem ne morejo pritegniti tudi vajenci izven Ljubljane. — Zadruga namerava izdati strokovna vprašanja in praktične naloge za vajence pri preizkušnjah. V ta namen je zadruga odposlala vsem članom okrožnice, da ji podajo svoje mnenje in navodila. Žal, se je temu pozivu odzvalo le malo članov. Vajencu bi bilo s to uvedbo pomagano toliko, da bi se lahko že med učno dobo pripravljal in učil za preizkušnjo. — Osnutek zadruge, ki ga je predlagala na lanskem občnem zboru glede nakupa ur budilk na debelo iz inozemstva, se zaradi prepričanih prijav, oziroma naročil združnih članov za enkrat ni mogel izvesti in se je moral preložiti na poznejši čas. (Nadaljevanje sledi.)

Občni zbor Zadruge krojačev, krojačic in sorodnih obrtov v Ljubljani. — Zadruga krojačev, krojačic in sorodnih obrtov v Ljubljani, ki obsega vse krojače, krojačice, modistinje, krznarje in izdelovalke perila v Ljubljani in v okolici, je imela svoj letošnji zbor dne 19. marca t. l. Zdrugačnega zbora se je udeležilo 212 združnikov, to je preko polovice. Otvoril ga je združni načelnik g. Ivan Kersnič, ki je pred prehodom na dnevni red pozdravil navzočega zastopnika obrtne oblasti g. komisarja Čehuna in zastopnika mariborske krojaške zadruge g. Lešnika. Zdrugačni načelnik je nato podal podrobno poslovno poročilo za leto 1927. V svojem poročilu je omenjal, da je g. veliki župan odobrila pravilnik za mojstrske preizkušnje in navajal vsa prizadevanja zadruge za omejitev šušmarstva. Zadruga je podala v letu 1927. 47 ovadb zaradi neupravičenega obratovanja, od katerih je imel pretežen del pozitiven uspeh, ker so bile ovadbe podprte s konkretnimi dokazili. Žal, da ravno glede šušmarstva, katerega izvaja v velikem obsegu ljubljanska oficirska zadruga, nismo še uspeli. V zadnjem času je začela preganjati šušmarje tudi finančna kontrola, pri čemer ji želi obrtništvo veliko uspeha. Največ šušmarstva se izvršuje v krojaški stroki pod zakonsko zaščito tako zvanih postranskih obrtov in potom krojačic, ki hodijo šivat na dom. Seveda so ravno krojačice deloma same krive, da se je v zadnjem času šušmarstvo bolj razpaslo nego kdaj prej, ker zaposlujejo preveč vajenk, ki po izučitvi ne najdejo zaposlitve kot pomočnice in se lotijo šivanja po hišah. — Zadruga se je pretečeno leto ponovno pečala z vprašanjem udeležbe malih obrtnikov pri državnih dobavah, podala je izjavo o osemurnem delavniku v tem zmislu, da se določi za krojaško stroko z ozirom na naravo in težo posla 10urni delavnik, in s sodelovanjem ravnatelja g. Bogadyja iskala pota za ureditev kreditiranja v krojaški stroki. Po večkratnih sestankih združnikov je združni odbor priporočil združnikom, da se v polnem obsegu poslužujejo naprav kreditne zadruge detajlnih trgovcev v Ljubljani, ki je pod sprejemljivimi pogoji dostopna tudi obrtništvu. Zadruga je posvečala svojo pozornost tudi izobrazbi vajencev. Naprosila je profesorja Podkrajška, da je spisal knjigo «Pomagalska preizkušnja» s posebnim ozirom na krojaško stroko. Knjiga je že v tisku in izide tekom enega meseca. Vajenci bodo ob pomagalski preizkušnji morali s posebnim izpitom dokazati, da obvladajo materijo te knjige. Nadalje je združni odbor sklenil, da ne pripusti k pomagalski preizkušnji nobenega vajenca in vajenke, ki nima odhodnega izpričevala obrtne nadaljevalne šole. — Na zadrugo omejena medsebojna pomoč ob smrtnih primerih se povoljno razvija. Zadruga je v letu 1927. izplačala v štirih smrtnih primerih 7600 Din podpore svojem umrlih združnikov. — Iz statističnega poročila posnemamo, da je imela zadruga koncem leta 1927. 411 članov, in sicer 200 krojačev, 150 krojačic, 35 modistinj, 15 izdelovalk perila, 8 krznarjev in

3 izdelovalke steznikov. Tekom leta 1927. je število združnikov naraslo od 393 na 411, torej za 18. Pomočnikov je bilo koncem leta 1927. prijavljenih 443, vajencev in vajenk pa 459. Pomagalsko preizkušnjo je pri zadrugi prestalo v letu 1927. 150 vajencev in vajenk, med temi 34 krojačev in 95 krojačic ter 18 modistinj. — Računski zaključek za leto 1927. izkazuje prejemkov Din 42.750.45 in izdatkov Din 38.755.63. Zdrugačno imetje se je tekom leta 1927. pomnožilo za Din 3995.02 in doseglo Din 32.324.76. — Zdrugačni zbor je vzel poročilo brez debate na znanje in sklenil za pokritje stroškov pobirati v letu 1928. zadrugačno doklado po številu zaposlenih pomočnikov od 20 Din do 100 Din. Po odobritvi računa in proračuna je gosp. Lešnik iz Maribora pozdravil v krajšem govoru svoje ljubljanske tovariše. Omenjal je križe in težave krojaške stroke in utemeljeval potrebo, da se v doglednem času skliče kongres slovenskih krojačev. Po njegovem govoru je prišla na dnevni red izprememba pravil. Ta so se izpremenila v toliko, da smejo krojači zaposlovati enega vajenca, drugega pa šele, če zaposlujejo več kakor dva pomočnika. Ravno tako se je omejilo zaposlovanje vajenk. Članice smejo zaposlovati le eno vajenko, za vsake tri pomočnice eno nadaljnjo vajenko. Učna doba se je za vse v zadrugi včlanjene stroke podaljšala na tri leta, vendar pa se vajencem, ki v triletni učni dobi ne dovrše z uspehom obrtne nadaljevalne šole, učna doba avtomatično podaljša za šest mesecev. Nadalje se je sklenilo, da izda zadruga za vse v zadrugi zastopane stroke ravnalne cene, na kar je združni načelnik zaključil združni zbor in so se združniki v obilnem številu podali na slavnostno zborovanje Zveze obrtnih zadrug.

Občni zbor slovenskega obrtnega društva v Celju se je vršil dne 29. marca ob 8. uri zvečer pri g. Bernardiju kot 36. občni zbor. Udeležilo se ga je nad 40 članov kakor tudi upravitelj mestne osnovne šole g. Jožko Bizjak. Občni zbor ob določeni uri ni bil sklepčen, zato ga je otvoril predsednik gosp. Ivan Rebek eno uro kasneje, obžalujoč mlačnost nekaterih obrtnikov, kateri se zborovanja brez vzroka niso udeležili in nočejo žrtvovati nihi enega večera letno za interese svojega stanu. Po običajnem pozdravu predsednika g. Rebeka, kateri predseduje društvu že 25 let, in poročilih tajnika ter blagajnika so se vršile volitve novega odbora, pri katerih so bili izvoljeni v odbor gg. Rebek, Kukovec, Rutar, Lečnik, Hohnjec, Kolšek, Žohar, Golčer, Vrenko in Dolžan; za namestnike pa gg. Vehovar, Kovač in Bevc; pregledovalca računov sta gg. Golgranc in Strelec. Tajnik g. Dolžan je apeliral na tovariše, naj skušajo pri svojih sodrugih pridobiti člane, tako da se število članov našega društva v tekočem letu vsaj podvoji ako ne potroji, kajti žalostno je, da imamo danes komaj desetino obrtnikov včlanjenih. Nadalje poroča o vajenski razstavi, za katero se priprave še dosti dobro razvijajo. Tajnik cenzurnega odbora Zanatske banke v Beogradu, g. Martin Pilič, je dal poročilo o dosedanem delovanju, na kar se je razvila zelo živahna debata, v katero so posegli gg. Rebek, Pelikan, Kukovec, Golgranc, Rutar, Žohar, Lečnik, Golčer in Vrenko. Živahno se je debatiralo tudi o članarini. Po raznih predlogih se je določila članarina na 30 Din mesečno, ustavi se pa članom «Obrtni Vestnik». G. Miloš Hohnjec je poročal, da se bo dne 11. aprila vršil v Narodnem domu širši sestanek Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, katerega se udeleži več višjih uradnikov tega urada. Apelira na gg. obrtnike, naj se tega sestanka sigurno udeleže ter naj pripeljejo s seboj vse svoje tovariše, ker na tem sestanku jim bo dana možnost, povedati gospodom v obraz krivice, ki se jim sedaj godijo pri tem uradu. Po splošnem odobravanju tega govornikovega predloga se je zaključil občni zbor.

Občni zbor Zadruge mesarjev, klaveev in prekajevaleev v Kranju se je vršil v torek dne 10. t. m. v gostilni «Pri zlati ribi». Izmed 84 združnih članov se je udeležilo občnega zbora okrog 40 članov. Za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani se ga je udeležil zvezni tajnik g. I. Kaiser. Občni zbor je vodil združni načelnik g. Matevž Hafner, ki je v svojem otvoritvenem govoru očrtal borbe, ki jih je imela zadruga v preteklem letu za zboljšanje položaja svojih združnih članov. Zadruga je vodila ves čas energično akcijo za preprečitev klanja živine po kmetih. — Tajniško in blagajniško poročilo je podal združni tajnik g. Kolb. Iz teh poročil sledi, da je zadruga tako v upravnem kakor v finančnem oziru v skrbnih rokah. Zadruga izkazuje koncem preteklega leta preko 10.000 Din premoženja. Računska preglednika sta predlagala absolutorij, ki je bil načelstvu soglasno podeljen. — Pri dopolnil-

nih volitvah dveh namestnikov sta bila izvoljena gg. Zrimc z Bleda in Kuhar iz Dupelj. — Proračun za leto 1928. izkazuje 11.600 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Zdrugačna doklada je ostala neizpremenjena. — Pri «Raznoterostih» je poročal tajnik Zveze obrtnih zadrug g. I. Kaiser o klanju živine po kmetih, novem davčnem zakonu in organizaciji mesarskega obrta v Sloveniji. Sklenilo se je, da zadruga započne akcijo za sklicanje kongresa mesarskih mojstrov vse Slovenije v sporazumu z Zvezo obrtnih zadrug. — Zadruga razvija pod vodstvom agilnega zadrugačnega načelnika in odbora živahno delavnost in lahko trdimo, da je v ljubljanski oblasti ena izmed najdelavnejših zadrug te stroke. Želimo ji tudi v tekočem letu najlepših uspehov!

Obrtna zadruga sedlarjev, jermenarjev in tapetnikov v Celju. Zadruga je dne 25. marca t. l. izvršila svoj redni letni občni zbor ob povoljni udeležbi iz vseh krajev zadrugačnega okoliša. Zadruga obsega precej obširen okoliš, t. j. srece Slovenjgrade, Gornji grad, Celje, Konjice, Smarje, Laško in Brežice, ter šteje 82 članov, in sicer 75 sedlarjev in 7 tapetnikov, 38 vajencev in 19 pomočnikov. Menda se nima nobena zadruga v mariborski oblasti boriti s tolikimi težkočami kakor ravno ta zadruga, kateri že vsa leta, odkar obstoja, nasprotujejo nekateri člani iz bližnje okolice in ki je že od početka svojega obstoja naprej proti svoji volji več ali manj v sporu s istovrstnimi ljubljanskimi zadrugami zaradi članov iz brežiškega in laškega srece, kateri bi praviloma spadali v ljubljansko organizacijo, a so opetovano izjavili, da želijo biti včlanjeni zaradi ugodnejše zveze v celjski zadrugi. Pred dvema letoma je borba za obstoj zadruge dosegla svoj višek s sklepom zadrugačnega zbora, da se ima zadruga razpustiti, kateri sklep pa je seveda obrtno oblastvo moralo sistirati. Vkljub tem težkočam pa zadruga razvija zelo lepo delo. Tajniško poročilo, ki ga je predložil združni tajnik združnemu občnemu zboru, je vzorno sestavljeno in nudi lep vpogled v poslovanje delavne zadruge. Zadruga je tekom zadnjega poslovnega leta skrbno zasledovala šušmarstvo v tapetarskem obrtu, pri čemer je dosegla tudi uspehe, je posredovala glede zaposlovanja inozemskih tapetnikov, ki jih je inspekcija dela tudi odslovila, protestirala je proti ukinitvi malih obrtniških kreditov s strani Narodne banke, dosegla pri oblastnem šolskem odboru, da se bodo v bodoče tapetniška dela pri šolskih stavbah posebej oddajala upravičenim mojstrom in ne kakor doslej skupno z mizarskimi deli, je intervenirala z uspehom pri oblastnem odboru, da se v bodoče oddajajo v oblastnih in občinskih hišah, posebno v zdraviliščih, rokodelska dela le potom razpisa in javne ponudbe. Zadruga je končno zadovoljivo poravnala mnogo sporov med sedlarji in tapetarji. Tajniško poročilo nam daje globok vpogled v sedanji kritični položaj sedlarske kakor tudi tapetarske stroke, kar je tudi pohvalno naglašal navzoči obrtno-združni nadzornik g. Založnik, pozivljajoč združnike k složnemu in smotrenemu delovanju. Število odpravljenih spisov tekom lanskega leta znaša 469. — Zadruga je imela 3860 Din dohodkov in 3531 Din izdatkov ter razpolaga z združnim premoženjem v znesku 2287 dinarjev. Proračunani izdatki so se določili na 3500 dinarjev. Primanjkljaj bo zadruga krila s članarino, katere se je odmerila na navzoče združne člane na 10 Din, za neopravičeno izostale pa na 30 Din. Zadruga je sklenila, pritegniti razen sedlarjev, jermenarjev in tapetnikov vse s temi obrti sorodne stroke in bo člane iz laškega in brežiškega srece ponovno pozvala k odločni izjavi, ali in iz kakih razlogov zahtevajo, da ostanejo tudi v bodoče priključeni celjski zadrugi, ter bo v primeru negativnih ali nesigurnih izjav izločila iz svojega okoliša oba imenovana srece. Zbora, ki se je vršil pod predsedstvom zadrugačnega načelnika g. Ivana Strelca, sta se udeležila obrtno-združni nadzornik iz Maribora in zbornični svetnik Miloš Hohnjec iz Celja, ki sta oba predavala o raznih aktualnih obrtniških vprašanjih, zlasti o zatiranju brezposelnosti in šušmarstva, o nadaljevalnem šolskem pouku, o reformi zakona o zavarovanju delavcev in ustanovitvi samostojnega obrtno-pospeševalnega urada. Zbor se je izvršil v najlepšem redu in soglasju navzočih članov, ki so vsi z zadovoljstvom odobrvali podana poročila.

Delovanje mariborske gostilničarske mestne zadruge. S preselitvijo Zveze gostilničarskih zadrug iz Celja v Maribor je nastala sprememba tudi v združnem tajništvu mariborske mestne zadruge. Težka bolezen, ki je že dalje časa zasledovala dosedanjega združnega tajnika g. Bosina, ga je končno prisilila, da je moral službo pri zadrugi zapustiti in se podvreči zdravljenju. Na njegovo me-

sto je združni odbor nastavljal zveznega tajnika g. Antona Komaca, kateremu sta pridruženi še dve pisarniški moči za opravljanje zveznih in združnih poslov. Mariborska mestna zadruga vrši sicer že dolga leta hvalevredno in brezhibno svoje posle, vendar pa je pod vodstvom novega načelnika gospoda Oseta svoje delo najmanj podvojila in dokazuje prav pogosto lepe uspehe. G. Osetu stoji postrtičnovalno ob strani celokupni združni odbor, ki sestoji iz gg. Hönigmann, Kosa, Šerca, Zemljica, Starmana, Streharja in gospe Ingoličeve. Naravnost sijajen uspeh je pa dosegel g. Senekovič v občinskem odboru kot od gostilničarstva izvoljeni zastopnik. Posrečilo se mu je namreč doprinesti občinskemu odboru nepobitne dokaze o vsušenju vina in drože, od česar so morali gostilničarji do danes plačevati istotako občinske doklade kakor za v resnici potočeno vino. Na podlagi teh dokazov je občinski odbor sklenil, odpisati vsem gostilničarjem 5 % občinskih doklad za vsušenje vina in drože. Nadalje je dosegel g. Senekovič s svojim vztrajnim delom, da se je občinski odbor izrekel v šestih primerih proti podelitvi novih točilnic na stoječe goste. Mislimo, da bi ravnali pristransko, če bi tako uspešnega in nesebičnega dela g. Senekoviča ne omenili in zahvaljujemo se mu za njegovo trudapolno nesebično delo. — Največ dela so povzročile združnemu načelniku g. Andreju Osetu oblastne doklade. Po cele dneve je trajalo delo, ki je rodilo končno lep uspeh, da so se oblastne takse na ponočni obisk kavarn pavšalirale na primirno nizko vsoto. Tudi doklade na vino znašajo v mariborski oblasti samo 50 %, medtem ko so dosegle v ljubljanski oblasti 100 % na državno trošarino. Istotako je pripisovati mariborski zadrugi in zvezi kot uspeh, da se ne pobira taksa za igranje na kvarte. Vsakdo mora priznati, da so to lepi uspehi. — V zvezi z oblastnimi dokladami na pivo in električni tok ter zaradi povišanja cen pivu od strani pivovarjnih združni občni zbor sklenil, seveda sporazumno s pivovarjami, določiti cene svetlemu pivu za veliko pivo ali vrček Din 4.75, malo pivo ali čašo Din 3.25, za steklenico Din 6.—, Črno pivo se bo točilo vrček Din 5.—, čaša Din 3.50 in v steklenicah pa Din 6.50. — Ker je že marsikatera zadruga naselila ljudem, ki se gostilničarskega obrta nikoli niso učili in potrdila neresnična spričevala, narekuje stanovska dolžnost vsem zadrugam veliko previdnost v tem oziru. To je mariborska mestna zadruga upoštevala in obravnavala najprevidneje vse v zadnjem času vložene prošnje za izstavitev potrdil o sposobnosti. Obširne informacije so dognale, da so bila nekatera spričevala neresnična. Zaradi tega se je zaproseno potrdilo odreklo. — Končno moramo omeniti pohvalno tudi delovanje zborničnega člana g. Oseta v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki je na zborničnih sejah stavil samostojne predloge o pospeševanju gostilničarskega obrta, o obrtnem nadaljevalnem šolstvu, o reorganizaciji bolniškega zavarovanja, o ureditvi odpiralnega in zapiralnega časa za trgovske točilce in preureditvi pravilnika o gostilnah, upoštevajoč predloge, ki jih bo stavila Zveza.

Najugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi tvrdka

JOS. ROJINA
LJUBLJANA

Razno.

VPLAČILO PETEGA OBROKA NA DELNICE DRŽAVNE OBRTNE BANKE. Vplačilo petega obroka na delnice Državne obrtne banke zapade dne 1. aprila do 1. maja t. l. Podaljšanje je dovoljeno le do 15. maja t. l. Za vsako delnico je nakazati 10 Din.

Zakon o neposrednih davkih. Zbirka zakonov XXII. snopič. V Ljubljani 1928. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Strani 96. Cena s poštnino vred 16 Din. Novi davčni zakon, ki je bil sprejet 7. februarja t. l. v narodni skupščini, je izdala Tiskovna zadruga v priročni knjižici. Ker stopi uslužbenski davek že s 1. aprilom v veljavo, opozarjamo na knjižico vse interesente.

Razpis javnih del v Albaniji. Albanska vlada bo oddala potom ofertalnih licitacij v izvršbo večja gradbena dela, kakor vojašnice, bolnice, ceste, mostove in drugo. Za nekatera dela je rok za vlaganje ponudb določen do 2. aprila, za nekatera do 10. aprila, odnosno 7. do 14. maja t. l. Razpis je interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

VIII. Ljubljanski velesojem. Nj. Vel. kralj Aleksander je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo VIII. Ljubljanskega vzorčnega velesoja, ki se vrši od 2. do 11. junija 1928., ter III. razstave «Ljubljana v jeseni», ki se vrši od 1. do 10. septembra 1928. — Mizarska stroka bo na letošnjem Ljubljanskem velesojem, od 2. do 11. junija, zastopana v posebni skupini kot samostojna razstava. V Sloveniji smo lahko ponosni na nagli razvoj domače lesne industrije in obrti, zlasti pa našega pohištvenga mizarstva. To vejo slovenske obrtne in industrijske produkcije upoštevajo vse pokrajine naše države, treba pa je, da se ta glas o naši zmožnosti še bolj utrdi in razširi tudi preko mej države. Uprava velesoja bo privabila z obsežno propagando na obisk veliko število interesentov iz vse kraljevine in sosednih držav. Zato je potrebno, da sodelujejo kot razstavljalci prav vsi naši mizarski obrti, da bo razstava nudila celotno sliko in tako dosegla svoj namen v korist vsakega poedinca. Naj se naši mojstri zavedajo pomena te velikopotezne akcije v procvit njihove stroke in se, v kolikor tega še niso storili, čimprej odzovejo povabilu na udeležbo. Ta razstava bo ostala tudi po zaključku velesoja. Tako bo udeležencem te razstave dana možnost, da tudi preko leta pokažejo občinstvu svoje izdelke, nudeč jih v nakup, kar jim je sedaj zaradi pomanjkanja izložbenih oken po večini nemogoče. Uprava velesoja bo na primeren način skrbela za stalen obisk interesentov ter tvrdkam na ta način prinašala nove zaposlitve in jim širila krog odjemalcev. Mizarski obrti naj se torej v njih lastnem interesu čimprej prijavijo uradu velesoja v Ljubljani.

Zveza industrijcev proti povišanju zbornične doklade. Zveza industrijcev je izdala okrožnico, v kateri zavzema svoje stališče napram povečanju odmerne podlage za zbornično doklado. V tej okrožnici pravi med drugim: Proračun Zbornice za TOI za leto 1928. sicer še ni bil priobčen, pač pa je objavil veliki župan ljubljanske oblasti v «Uradnem listu» od 29. februarja t. l. razglas o odobritvi proračuna Zbornice za TOI v Ljubljani in o pobiranju zbornične doklade za leto 1928. Ta razglas navaja, da je minister za trgovino in industrijo z odlokom od 8. februarja odobril proračun in da je tedaj Zbornici dovoljeno, pobirati za kritje njenih potrebščin v letu 1928. 15%no zbornično doklado od občne pridobnine in posebne pridobnine, in to od osnovnega davka in edinstvenega državnega pribitka. Po členu 82. finančnega zakona za l. 1927./28. so samoupravne doklade na posebno pridobnino maksimirane na 25 % davčne osnove. Ker znaša pri posebni pridobnini edinstveni državni pribitek 90 % davčne osnove, je jasno, da znaša zbornična doklada dejansko 28.5 % davčne osnove. To pomeni, da nasprotuje odobreni proračun Zbornice, kolikor se tiče posebne pridobnine, gori citiranemu določilu finančnega zakona. Če se naj spravi proračun Zbornice v sklad z zakonitim določilom, bi bilo potrebno izposlovati rzsodbo Državnega sveta. Taka rzsodba pa more slediti le po tožbi priza-

detih interesentov, to je zborničnih volilnih upravičencev, ki plačujejo posebno pridobnino. Tožbo more vložiti vsaka družba, zavezana javnemu polaganju računov, ki spada v okoliš Zbornice, ne glede na to, ali izvršuje aktivno volilno pravico ali ne. Navedeni člen finančnega zakona govori o samoupravnih dokladah. Samoupravni značaj Zbornice izhaja jasno iz zakona o organizaciji trgov. in obrtniških zbornic iz leta 1868., pa tudi iz zgodovine te ustanove. Okrožnica dalje navaja, v katerih rokih je treba vložiti tožbe na Državni svet ter zaključuje, da je tajništvo mnenja, da se mora v eminentnem interesu same Zbornice nedvomno dognati, ali je proračun Zbornice v skladu z zakonskimi določili ali pa jim nasprotuje, ne glede na to, da je zbornična doklada, ki je do sedaj znašala 22 %, znatno povišana, in končno, da bi bilo želeto, da prizadeta podjetja izposlujejo pojasnitev z vložitvijo tožbe na Državni svet.

Letno poročilo Obrtne banke SHS. Državna Obrtna banka je izdala za prvi redni občni zbor, ki se je te dni vršil v Beogradu, tiskano letno poročilo, iz katerega posnemamo naslednje važne podatke. Od osnovne glavnice v višini 75 milijonov dinarjev je bilo do 31. decembra 1927. vplačanih od privatnih delničarjev 16.6 milijona Din, od države pa 8.5 milijona Din, skupaj torej 25.1 milijona Din. Za leto 1927. je država, odnosno razredna loterija, dolžna še vplačati vsoto 1.5 milijona Din. Obrtna banka je imela koncem pr. l. danih kreditov za 34.5 milijona Din; od te vsote odpade na območje zagrebške podružnice (Hrvatska, Slavonija, del Bosne, Dalmacija in Medjimurje) 5.5 milijona Din, na območje centrale (Srbija, Črna gora, Vojvodina, del Bosne in Hercegovine ter Slovenija) pa 29.1 milijona Din. — Na Slovenijo odpade le nezatna vsota 11.000 Din. Kot razlog za slabo izkoriščanje kredita s strani Slovenije navaja poročilo dejstvo, da je šele koncem preteklega leta uspelo v Sloveniji ustanoviti cenzurne odbore, 2 v ljubljanski in 7 v mariborski oblasti. Iz ljubljanske oblasti Obrtna banka preteklo leto ni prejela niti ene prošnje za posojilo. Morda pa je slabo izkoriščanje kredita pri Obrtni banki s strani Slovenije pripisati tudi drugim okolnostim. Za naše razmere visoka obrestna mera za kredite pri Obrtni banki ima v tem pogledu gotovo močan vpliv, kajti dokler je Narodna banka dajala kredite obrtnikom po 6 %, je bila vedno Sloveniji namenjena kvota izrabljena. Poleg tega je treba upoštevati, da prejme obrtnik v Sloveniji denar iz centrale preko Poštne hranilnice z veliko zamudo, kar vsekakor še podražuje kredite. — Kakor je dalje razvidno iz poročila, so izgledi za ustanovitev podružnice v Ljubljani slabi, kajti Obrtna banka namerava ustanoviti nove podružnice le tedaj, kadar bo v območju bodoče podružnice plasiranih kreditov za okrog 5.000.000 Din, tako da bi nova podružnica po prevzemu te klijente lahko takoj pričela aktivno poslovati. Jasno je, da kreditov do te višine v Sloveniji ne bomo mogli doseči v doglednem času, zlasti če bo te kredite dajala centrala v Beogradu. Pripomniti bi še, da je s tem izigrana svoječasa soglasna resolucija ustanovnega občnega zbora, ki nalaga dolžnost, da se takoj pristopi k osnovanju podružnic po vrstnem redu, ki je določen v zakonu, torej najprej v Ljubljani. Ta sklep ustanovnega občnega zbora je bil vnešen tudi v zapisnik, ki je v letnem poročilu v celoti objavljen.

Vsem obrtnikom in prijateljem!

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je ob priliki svojega 25letnega obstoja izdala in založila

Spominsko knjigo

v kateri je očrtan zgodovinski razvoj slovenskega obrtništva v minulem četrstoletju. Knjiga prinaša tudi za vsakega obrtnika potrebne poučne članke in lepe slike v bakrotisku združnih načelstev, odborov obrtnih društev in odličnih obrtniških strokovnjakov.

Naš obrtnik naj pokaže svojo zavednost s tem, da ta knjiga ne bo manjkala v nobeni obrtniški hiši!

Pogrešati je ne smemo tudi v nobeni gospodarski korporaciji, zavodu in podjetju!

Knjiga je zrcalo velikega dela, ki ga je doprineslo slovensko obrtništvo v zadnjih 25 letih, je — njegov ponos in spodbuda za bodoči razvoj našega gospodarstva.

Okusno izdelana, v platno vezana stane 40 Din, s poštnino 44 Din.

Vabimo vse obrtnike in prijatelje, da si jo naroče po spodnji dopisnici, ki naj jo izstrižejo in odpošljejo na označeni naslov.

* * *

Zveza obrtnih zadrug priredi tudi veliko

efektno loterijo

z bogatimi dobitki. — Srečka stane 3 Din.

Glavni dobitek avto, konj s popolno opremo in vozom, radio-aparat, en vagon premoga itd.

Naročajte jih pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Bethovnova ulica št. 10.

Mednarodni sejem v Poznanju. V Poznanju (Poljska) se vrši letos velesejem od 29. aprila do 6. maja. Prospekti se dobijo tudi v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Velesejem v Parizu se vrši letos od 12. do 18. maja 1928. Po številu razstavljalcev bo sejem prekosil vse dosedanje prireditve. Število razstavljalcev bo doseglo 7000. Zastopane bodo vse stroke domače in inozemske produkcije. Informacije o sejmu daje odbor in je nasloviti dopise na: Foire de Paris, 23, Rue Notre Dame des Victoires, Paris.

Koliko plača Zagreb davkov? Po poročilih zagrebških listov je v Zagrebu 95.277 davčnih zavezancev. Leta 1927. se je v Zagrebu izterjalo 117 milijonov 208.000 Din državnih davkov, na mestnih davščinah pa 26.000.000 Din. — Leta 1926. pa je bilo izterjanih državnih davkov 158.973.587 Din, mestnih davščin pa 34.500.000 Din. — Tudi davčna moč zagrebških davkoplačevalcev znatno pada.

Izpričevala o izvoru blaga za Turčijo. V vseh izpričevalih o izvoru blaga, ki je namenjeno za uvoz v turško republiko in katere mora vidirati

turški konzulat, je navesti tudi vrednost blaga. Turški konzulat v Beogradu je sporočil Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, da morajo uvozniki, ki pošiljajo izpričevala o izvoru konzulatu v potrdilo, priložiti tudi duplikat tega izpričevala, originalno fakturo in duplikat fakture, ker se morajo tudi ti duplikati hraniti pri konzulatu.

Mojster, ali si že pregledal kontrolno knjižico svojega vajenca?

Delniška glavnic:
Din 50,000.000—

Skupne reserve: okrog
Din 10,000.000—

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta *

Podružnice in agencije:

Brežice Celje Črnomelj Gorica Kranj Logatec Maribor Metković Novi Sad Novo mesto Prevalje Ptuj Rakek Sarajevo Slovenj-gradec Trst Split

Brzojavni naslov:
BANKA LJUBLJANA
Telefon št.: 2261, 2413, 2502, 2503
in 2504

Priporoča se za vse
bančne posle

SLAVIJA

Jugoslovanska zavarovalna banka

Ravnateljstvo v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Novi Sad, Osijek, Split

Ekspoziture: Maribor, Skoplje, Veliki Bečkerek

Prevzema zavarovanja vseh vrst

Lastne palače v Sarajevu, Ljubljani in Osijeku

Priznana solidne cene!

Priznana solidne cene!

Vedno zadnje novosti
damskih klobukov
priporoča modni salon
IDA ŠKOF-WANEK naslednici
LJUBLJANA, Pod Trančo štev. 2.

Žalni klobuki vedno v zalogi. — Preoblikovanje in popravila se točno in ceno izvršujejo.

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletne opreme za gostilne, restavracije, hotele, kavarne in bare.

Luksuzni predmeti.

Stavbno in umetno steklarstvo.

Telefon 2478 **LJUBLJANA** Telefon 2478
Dunajska cesta 10

Telefon št. 2016. **USTANOVLJENO LETA 1889.** Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev. ★ Stanje vložnega denarja nad 1200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge protl dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50. (v lastnem posloplju)

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2437, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

DOVOLJUJE POSOJILA NA MENICE IN KREDITE

V TEKOČEM RAČUNU VSEM KREDITA

ZMOŽNIM OSEBAM IN TVRDKAM

OBRTNA BANKA

v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4.

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno više.

L. Mikuš

tvornica dežnikov

Ljubljana

Mestni trg 25

Ustanovljeno 1889.

Skrbno izdelovanje!

Največji izbor!

Najnižje cene!

Preobleke!

Popravila!

Ph. Mr. R. Sušnik

Lekarna pri „Zlatem jelenu“

Moderno urejena lekarna, zaloga vseh domačih in tujih zdravilnih sredstev, mineralnih voda, obvezil, kirurških in toaletnih predmetov. Zdravniške ordinacije se izvršujejo točno po predpisih. Oblastveno koncesijonirana oddaja strupov. Poštne pošiljkatve obratno.

LJUBLJANA, Marijin trg

Telefon št. 2115.